

۱) رابطهٔ مصادیق دو مفهوم «محال و اجتماع ضدین» و «امام و امام‌زاده»، به ترتیب کدام است؟

۱) عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص مطلق ۲) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص من‌وجه

۳) عموم و خصوص مطلق - تباین ۴) عموم و خصوص من‌وجه - تباین

۲) یک تعریف جامع اما غیرمانع از مفهوم «درخت»، چه نسبتی با یک تعریف مانع اما غیرجامع از آن دارد؟

۱) عموم و خصوص مطلق ۲) تساوی

۳) عموم و خصوص من‌وجه ۴) تباین

۳) اگر دو مفهوم الف و ب رابطهٔ عموم و خصوص مطلق داشته باشند و ب عام باشد و همچنین الف با ج نیز رابطهٔ عموم و خصوص من‌وجه داشته باشد، آنگاه نسبت بین ب و ج کدام خواهد بود؟

۱) عموم و خصوص من‌وجه ۲) عموم و خصوص مطلق

۳) تساوی ۴) نمی‌توان تعیین کرد

۴) می‌دانیم که مفهوم B اعم از مفهوم A و مفهوم C اعم از مفهوم B است. نسبت میان A با نقیض C و نقیض B با C به ترتیب کدام است؟

۱) تباین - عموم و خصوص من‌وجه ۲) تباین - تباین

۳) عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص مطلق ۴) تباین - عموم و خصوص مطلق

۵) اگر رابطه‌ی هر کدام از «الف»، «ب» و «ج» دو به دو با یکدیگر، عموم و خصوص من‌وجه باشد، کدام مفاهیم می‌توانند به درستی جایگزین این نمادها باشند؟

۱) الف: جسم ب: مربع ج: دایره ۲) الف: معلم ب: انسان ج: شاعر

۳) الف: اسب ب: مهره‌دار ج: علف‌خوار ۴) الف: دانش‌آموز ب: هندی ج: نویسنده

۶) کدام گزینه عبارت را به درستی کامل می‌کند؟ «دو مفهومی که رابطه‌ی»

۱) تساوی دارند، اگر یکی از آنها را نقیض کنیم و با اصل دیگری بسنجیم رابطه‌ی بین آنها باز هم تساوی خواهد بود.

۲) عموم و خصوص مطلق دارند، اگر یکی از آنها را نقیض کنیم و با اصل دیگری بسنجیم، قطعاً رابطه‌ی بین آنها تباین خواهد بود.

۳) عموم و خصوص من‌وجه دارند، اگر هر دو را نقیض کنیم، بین نقیض آنها یا رابطه‌ی تباین برقرار است و یا رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق.

۴) تباین دارند، اگر هر دوی آنها را نقیض کنیم، بین نقیض آنها یا رابطه‌ی تباین و یا عموم و خصوص من‌وجه برقرار است.

۷ وقتی در منطق می‌گوییم یک مفهوم «فقط بر یک مصداق و یک فرد خارجی منطبق می‌شود» منظور چیست؟

۱ در واقع یک مفهوم جزئی است که یک مصداق بیشتر ندارد.

۲ به دلیل تک‌مصداقی بودن، فرض مصادیق متعدد برایش محال است.

۳ از نظر کلی یا جزئی بودن، مانند مفهوم «پروردگار یکتا» است.

۴ اگر کلی باشد، مصادیق متعددی می‌شود برایش فرض کرد.

۸ چرا نسبت معرف با معرف نیاید عموم و خصوص من وجه باشد؟

۱ زیرا در این حالت، تعریف اعم از معرف می‌شود.

۲ چون شرط جامعیت و مانعیت رعایت نشده است.

۳ زیرا تعریف فاقد مفهوم درونی معرف خواهد بود.

۴ چون در این حالت، معرف روشن‌تر از معرف نخواهد بود.

۹ در کدام گزینه نسبت دو مفهوم اول به گونه‌ای است که یکی تمام مصادیق دیگری را دربرمی‌گیرد و نسبت دو مفهوم دوم به گونه‌ای است که هریک از جهتی عام و از جهتی خاص هستند.

۲ درخت سیب و سیب - میوه و شیرین

۱ غیرمسلمان و مسیحی - غیراصفهانی و غیرایرانی

۴ تهران و استان - کفش و سفید

۳ غیرشیعه و غیرمسلمان - کتاب و خواندنی

۱۰ اگر در یک تعریف رابطه میان مفهوم مجهول و تعریف، عموم و خصوص من وجه باشد، یعنی آن تعریف

۱ دوری است. ۲ فقط مانع نیست. ۳ جامع و مانع نیست. ۴ حتماً جامع است.

۱۱ نسبت میان میز و چوبی چیست و کدام گزینه درباره‌ی آن درست است؟

۱ عموم و خصوص مطلق - این نسبت تنها به آن دسته از مفاهیمی اختصاص دارد که قابلیت فرض مصادیق متعدد دارند.

۲ عموم و خصوص من وجه - این نسبت تنها به مفاهیمی اختصاص دارد که بتوان بیش از یک مصداق برای آن فرض کرد.

۳ عموم و خصوص من وجه - این نسبت تنها به مفاهیمی اختصاص دارد که قابلیت فرض مصادیق متعدد برای آن محال باشد.

۴ عموم و خصوص مطلق - این نسبت تنها به مفاهیمی اختصاص دارد که بتوان در ذهن بیش از یک مصداق برای آن فرض کرد.

۱۲ در کدام یک از دسته‌های زیر به ترتیب «دو مفهوم کلی»، «سه مفهوم جزئی» و «چهار مفهوم کلی» وجود دارد؟

الف: امت اسلام - امسال - کتاب منطق تو - خداوند

ب: سیمرغ - سالار شهیدان - مولود کعبه - کاشف آمریکا

پ: دیو - رخس - این لباس‌ها - کوه دماوند

۱ الف - ب - پ ۲ الف - پ - ب ۳ پ - ب - الف ۴ ب - الف - پ

۱۳ رابطه‌ی میان کدام دو مفهوم، عموم و خصوص من وجه است؟

۱ گیاه و بی‌مهره ۲ واجب و مستحب ۳ نماز و مستحب ۴ موجود مادی و جاندار

- ۱۴ در کدام یک به ترتیب، یک مفهوم کلی و یک مفهوم جزئی وجود دارد؟
 الف) آن دانش آموز - یک گل - مفهوم کلی
 ب) مفهوم جزئی - دیو - صندلی
 ج) کوه دماوند - تهران - مهرماه
 د) الله - کعبه - این درخت
- ۱ الف، ج
 ۲ ج، الف
 ۳ الف، د
 ۴ ج، ب

- ۱۵ کدام عبارت درباره‌ی طبقه‌بندی مفاهیم، درست است؟
 ۱ ابتدا از مفهومی عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم.
 ۲ در طبقه‌بندی امور مختلف، در نظر داشتن اشکال چهارگانه اهمیت دارد.
 ۳ اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق داشته باشند.
 ۴ باید هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیر مجموعه‌ی خود رابطه‌ی عموم و خصوص من وجه داشته باشد.

- ۱۶ در کدام گزینه، الفاظی یافت می‌شود که رابطه‌ی آن‌ها مانند رابطه‌ی «بستنی و شکلاتی» است؟
 ۱ برای خرید لباس عروس به جایی رفتیم که پوشیدنی‌های زیادی داشت.
 ۲ در بین نوشیدنی‌ها، آب لیمو را دوست دارم اما گاهی امکان تهیه‌ی آن وجود ندارد.
 ۳ انسان‌ها به واسطه‌ی قوه‌ای که خداوند در وجود آنان قرار داده است، ناطق هستند.
 ۴ لباس‌فروشی سرکوجه، لباس‌های زیادی به رنگ سبز و صورتی و سیاه داشت.

- ۱۷ اشکال تعاریف زیر، به ترتیب کدام است؟
 - سرما: حالتی که حارّ و داغ نیست.
 - علی بن محمد: یازدهمین اختر تابناک سفینه‌ی هدایت
- ۱ دوری بودن - جامع نبودن
 ۲ مانع نبودن - واضح نبودن
 ۳ مانع نبودن - جامع نبودن
 ۴ دوری بودن - واضح نبودن

- ۱۸ کدام دسته از تعاریف زیر متفاوت نیست؟
 الف) AFC: کنفدراسیون فوتبال آسیا
 ب) آبسال: شرکتی تجاری که در سال ۹۸ برترین مجتمع تجاری کشور شد.
 پ) اقیانوس: اطللس، یخ‌زدگان شمالی
 ج) سدیم: Na^{۱۱}
- د) شهید بهشتی: دانشگاهی دولتی که در شمال شهر تهران در موقعیت ۳۱° شمالی واقع شده است.
- ۱ الف، د
 ۲ الف، پ
 ۳ ب، د
 ۴ ج، د

- ۱۹ ایراد هر کدام از تعریف‌های زیر، به ترتیب چیست؟
 - ناشنوا کسی است که صداها را نمی‌شنود.
 - امتداد، بُعد مفلور در اجسام است.
 - کبوتر حیوان پرنده‌ی تخم‌گذار است.
- ۱ مانع نیست - دوری است - جامع نیست.
 ۲ دوری است - واضح نیست - جامع نیست.
 ۳ دوری است - واضح نیست - مانع نیست.
 ۴ مانع نیست - واضح نیست - مانع نیست.

۲۰ اگر رابطه «تعریف یک مفهوم مجهول» و «مفهوم مجهول»، باشد، آن تعریف جامع و مانع خواهد بود و اگر باشد، جامع و مانع نخواهد بود.

- ۱ تساوی - عموم و خصوص منوجه
 ۲ عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص منوجه
 ۳ عموم و خصوص مطلق - تباین
 ۴ تساوی - تباین

۲۱ کدام گزینه دربارهٔ تعریف مفهومی نادرست است؟

- ۱ در آن از مفهوم عام به سمت مفهوم خاص حرکت می‌کنیم.
 ۲ مفهوم خاص لزوماً مختص به نوعی که مورد تعریف قرار می‌گیرد نیست.
 ۳ مفهوم عام بیانگر اشتراک آن مفهوم با سایر انواع مشابه است.
 ۴ بین مفهوم تعریف شده با مفهوم خاص همیشه نسبت تساوی برقرار است.

۲۲ در صورتی که مصادیق مفهومی که تعریف کرده‌ایم اخص از مصادیقی باشد که تعریفمان پوشش می‌دهد
 ۱ تعریف ارائه‌شده ممکن است جامع و مانع باشد.
 ۲ بین مصادیق مجهول و تعریف نسبت تساوی یا تباین برقرار نیست.
 ۳ ممکن است که تعریف ارائه‌شده بی‌ربط باشد و مصادیق متفاوتی داشته باشد.
 ۴ در صورت برقرار بودن نسبت عموم و خصوص مطلق بین آن‌ها، تعریف ما جامع نیست.

۲۳ با توجه به شرایط تعریف، کدام عبارت درست است؟

- ۱ در جمله «تعریف باید جامع و مانع باشد»، یعنی رابطهٔ تعریف و مفهوم مجهول، از نظر مصادیق، رابطهٔ تساوی باشد.
 ۲ برخلاف تعریف لغوی و مصداقی، تعریف مفهومی برای یک امر مجهول دارای تمام شرایط تعریف درست است.
 ۳ تعریف باید از ورود افراد غیرمرتبط با مفهوم مجهول جلوگیری کند، یعنی باید جامع باشد.
 ۴ برای تعریف یک مفهوم مجهول می‌توان از ایهام و استعاره استفاده کرد.

۲۴ داشتن تعریفی مشترک از یک مطلب اهمیت دارد، زیرا در تمامی علوم وجود دارند که در آن علم تعریف می‌شوند. آموختن نحوه تعریف صحیح و انواع تعریف دارای اهمیت است، چون ترکیب مجموعه‌ای از تصورات معلوم که باعث کشف تصویری مجهول شود نام دارد.

- ۱ ریشهٔ اصلی اختلافات تعریف هر علم از مفاهیم به نحو خاصی است - اصطلاحات تخصصی - از خطاهای ذهنی جلوگیری می‌کند - تعریف
 ۲ ریشهٔ اصلی اختلافات مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریف دقیق از مفاهیم است - اصطلاحات تخصصی - از خطاهای ذهنی جلوگیری می‌کند - تعریف
 ۳ ریشهٔ اختلاف به نحو خاصی تعریف شدن اصطلاحات هر علم است - اصطلاحات عملی - جلوگیری از خطای ذهنی می‌کند - استدلال
 ۴ ریشهٔ اختلاف تعریف هر علم از مفاهیم به نحو خاصی است - اصطلاحات علمی - جلوگیری از انواع برداشت از مفاهیم گوناگون - استدلال قیاسی

۲۵ اگر با مراجعه به لغت‌نامه و با فهمیدن معنای لغوی «قدح» شناخت آن باز برایمان مجهول باشد، کدام گزینه می‌تواند کمک‌رسان ما باشد؟

- ۱ بیان اصطلاحات مترادف و آشنا که تعریف از طریق ذکر مصادیق است.
- ۲ ذکر نمونه‌ها یا تصاویری از مصادیق واژه که تعریف از طریق ذکر مصادیق است.
- ۳ بیان سلسله‌ای از اوصاف و ویژگی‌ها که تعریف لغوی است.
- ۴ دسته‌بندی ویژگی‌های یک مفهوم به ویژگی‌های مشترک با سایر مفاهیم که تعریف لغوی است.

- ۱) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رابطه «محال» و «اجتماع ضدین» عموم و خصوص مطلق است؛ زیرا مفهوم «محال» عام تر از مفهوم «اجتماع ضدین» است. یعنی هر اجتماع ضدین، محال است؛ بعضی محال‌ها، اجتماع ضدین هستند و بعضی محال‌ها، اجتماع ضدین نیستند. رابطه «امام» با «امام‌زاده» عموم و خصوص من‌وجه است. یعنی بعضی امام‌ها، امام‌زاده هستند (مانند امام حسین (ع))، بعضی امام‌ها امام‌زاده نیستند (مانند حضرت علی (ع))، بعضی امام‌زاده‌ها، امام هستند (مانند امام حسین (ع)) و بعضی امام‌زاده‌ها، امام نیستند (مانند حضرت ابوالفضل (ع)).
- ۲) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یک تعریف جامع اما غیرمانع از یک مفهوم، تمام مصادیق آن به علاوه مصادیقی از مفاهیم غیر آن را دربر می‌گیرد. در طرف دیگر، یک تعریف مانع اما غیرجامع هیچ مصداقی از مفاهیم غیر را شامل نمی‌شود؛ اما تمام مصادیق مفهوم موردنظر را نیز دربر نمی‌گیرد. با توجه به این دو مقدمه، می‌توان نتیجه گرفت که رابطه یک تعریف جامع و غیرمانع و یک تعریف مانع و غیرجامع، عموم و خصوص مطلق خواهد بود.
- ۳) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این حالتی که در تست مطرح شده، نمی‌توان حکم قطعی در مورد نسبت بین ب و ج داد؛ چون در یک حالت ممکن است که ج هیچ مصداقی که غیر ب باشد را دربر نگیرد که در آن صورت حتماً عموم و خصوص مطلق خواهد بود و نیز ممکن است که مصادیقی غیر از آن را شامل شود و در نتیجه با ب نسبت عموم و خصوص من‌وجه داشته باشد. اما در هر صورت نمی‌تواند تساوی باشد چون از آن جایی که به گفته صورت سؤال ج برخی از مصادیق الف را شامل نمی‌شود (چون با آن عموم و خصوص من‌وجه دارد). و هر مصداقی از الف، مصداقی از ب نیز هست، پس نسبت بین ج و ب نمی‌تواند تساوی باشد.
- ۴) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. زمانی که A اخص از B باشد یعنی هیچ مصداقی غیر از B ندارد و در نتیجه نسبت میان A و نقیض B تباین خواهد بود. (رد گزینه ۳) زمانی که C اعم از B باشد، یعنی C در برخی مصادیق با B مشترک است و برخی مصادیق خاص خود را نیز دارد؛ اما B هیچ مصداق مخصوصی نسبت به C ندارد. بنابراین نقیض B شامل مصادیق اختصاصی C می‌شود و آن مصادیقی که حتی در C نیز نیستند را دربر می‌گیرد. C نیز در مصادیق اختصاصی‌ای که نسبت به B داشت، با نقیض B مشترک است مصادیق اشتراکی‌اش با B را نیز شامل می‌شود که نقیض B شامل آن‌ها نمی‌شود. فلذا باید گفت که C و نقیض B در برخی مصادیق اشتراک دارند و هریک مصادیق اختصاصی خود را نیز خواهند داشت، در نتیجه نسبت آن‌ها عموم و خصوص من‌وجه خواهد بود. نکته: این سؤال در صورت رسم شکل در کوتاه‌ترین زمان ممکن و بدون هیچ‌گونه دشواری حل خواهد شد.
- ۵) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی دانش‌آموز با هندی و همچنین با نویسنده، عموم و خصوص من‌وجه است. رابطه‌ی هندی با دانش‌آموز و نویسنده، عموم و خصوص من‌وجه و رابطه‌ی نویسنده نیز با دانش‌آموز و هندی عموم و خصوص من‌وجه است. رابطه‌ی جسم با مربع و دایره تباین است. رابطه‌ی انسان با معلم و شاعر عموم و خصوص مطلق و رابطه‌ی اسب نیز با مهره‌دار و علف‌خوار عموم و خصوص مطلق است.

۶

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر دو مفهوم متباین را نقیض کنیم، رابطه‌ی آن‌ها یا تباین و یا عموم و خصوص من‌وجه است:

۱- تباین: مانند موجود و معدوم که دو مفهوم متباین‌اند، نقیض آن‌ها باز هم متباین است، مانند: غیرموجود و غیرمعدوم.

۲- عموم و خصوص من‌وجه: مانند انسان و سنگ که دو مفهوم متباین‌اند، ولی غیرانسان و غیرسنگ که نقیض آن‌ها هستند رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در دو مفهوم متساوی مانند حساس و حیوان، اگر یکی از آن‌ها را نقیض کنیم و با اصل دیگری بسنجیم رابطه‌ی بین آن‌ها تباین خواهد بود، مانند: حساس و غیرحیوان.

(۲) دو مفهومی که رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق دارند، مانند: شکل و مربع، اگر مفهوم عام (شکل) را نقیض کنیم و با اصل مفهوم خاص (مربع) بسنجیم رابطه‌ی بین آن‌ها تباین خواهد بود، مانند: غیرشکل و مربع.

هم‌چنین دو مفهومی که رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق دارند، مانند: شکل و مربع، اگر مفهوم اخص (مربع) را نقیض کنیم و با اصل مفهوم اعم (شکل) بسنجیم رابطه‌ی بین آن‌ها عموم و خصوص من‌وجه برقرار است. مانند: شکل و غیرمربع.

(۳) دو مفهومی که رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه دارند، بین نقیض آن‌ها یا رابطه‌ی تباین برقرار است و یا رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه.

حالت اول: مثلاً حیوان و غیرانسان که رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه دارند، بین دو مفهوم غیرحیوان و انسان که نقیض آن‌ها هستند، رابطه‌ی تباین برقرار است.

حالت دوم: دو مفهوم سفید و پیراهن که رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه دارند، نقیض آن‌ها که غیرسفید و غیرپیراهن است باز رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه دارند.

۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هم مفاهیم کلی و هم مفاهیم جزئی ممکن است فقط بر یک مصداق خارجی صدق کنند. یعنی فقط یک مصداق داشته باشند (رد گزینه‌ی ۱) مثل مفهوم «این کتاب» که جزئی است و مفهوم «خالق هستی» که کلی است، ولی فرق کلی و جزئی در این است که برای جزئی نمی‌توان بیش از یک مصداق خارجی «فرض» کرد ولی برای کلی ممکن است، اما چون نمی‌دانیم مفهوم مورد نظر کلی یا جزئی است، پس گزینه‌های ۲ و ۳ نیز رد می‌شوند. اما اگر این مفهوم کلی باشد، می‌توان برایش مصداق متعدّد فرض کرد.

۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر نسبت معرّف با معرّف عموم و خصوص من‌وجه باشد، در این حالت، برخی مصادیق تعریف در معرّف وجود نخواهد داشت، یعنی تعریف مانع نیست و از سوی دیگر، برخی مصادیق معرّف نیز در تعریف وجود نخواهند داشت، پس تعریف جامع هم نیست.

۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. باید رابطه‌ی دو مفهوم اول با هم عموم و خصوص مطلق باشد و رابطه‌ی دو مفهوم دوم با هم عموم و خصوص من‌وجه. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: عموم و خصوص مطلق: هر مسیحی غیرمسلمان است، اما بعضی غیرمسلمان مسیحی هستند، بعضی غیرمسلمانان مسیحی نیستند / عموم و خصوص مطلق: هر غیرایرانی غیراصفه‌ای است، اما بعضی غیراصفه‌ای‌ها غیرایرانی هستند، بعضی غیراصفه‌ای‌ها غیرایرانی نیستند (یعنی ایرانی هستند، مثلاً تهرانی‌ها).

گزینه ۲: تباین: هیچ سیبی درخت سیب نیست، هیچ درخت سیبی درخت سیب نیست / عموم و خصوص من‌وجه: بعضی میوه‌ها شیرین هستند، بعضی میوه‌ها شیرین نیستند. بعضی شیرین‌ها میوه هستند، بعضی شیرین‌ها میوه نیستند.

گزینه ۳: عموم و خصوص مطلق: هر غیرمسلمان غیرشیعه است، اما بعضی غیرشیعه‌ها غیرمسلمان هستند، بعضی غیرشیعه‌ها غیرمسلمان نیستند (یعنی مسلمان هستند، همچون اهل سنت) / عموم و خصوص من‌وجه: بعضی کتاب‌ها خواندنی نیستند. بعضی خواندنی‌ها کتاب هستند. بعضی خواندنی‌ها کتاب نیستند.

گزینه ۴: رابطه‌ای ندارند، زیرا نسبت‌های چهارگانه تنها بین مصادیق دو مفهوم کلی برقرار می‌شود / عموم و خصوص من‌وجه: بعضی کفش‌ها سفیدند، بعضی کفش‌ها سفید نیستند. بعضی سفیدها کفش‌اند، بعضی سفیدها کفش نیستند.

- ۱۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر رابطه میان مفهوم مجهول و تعریف داده شده، عموم و خصوص من وجه باشد؛ یعنی آن دو بعضی مصادیق مشترک دارند و بعضی مصادیق اختصاصی، پس آن تعریف جامع و مانع نخواهد بود. مثلاً اگر در تعریف پرنده بگوئیم حیوان پروازکننده، رابطه آن‌ها عموم و خصوص من وجه است.
- بعضی پرنده‌ها حیوان پروازکننده هستند. (کبوتر)
 - بعضی پرنده‌ها حیوان پروازکننده نیستند. (مرغ)
 - بعضی حیوان‌های پروازکننده پرنده هستند. (عقاب، کبوتر)
 - بعضی حیوان‌های پروازکننده پرنده نیستند. (مگس، پشه)
- ۱۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نسبت میان چوبی و میز عموم و خصوص من وجه است.
- بعضی چوبی‌ها میز هستند، بعضی چوبی‌ها میز نیستند، بعضی میزها چوبی‌اند، بعضی میزها چوبی نیستند.
- نسبت‌های چهارگانه تنها به مفاهیم کلی اختصاص دارند. مفاهیم کلی، مفاهیمی هستند که قابلیت فرض مصادیق متعدد دارند و می‌توان برای آنان بیش از یک مصداق فرض کرد، نه این‌که در حال حاضر لزوماً بیش از یک مصداق داشته باشند.
- ۱۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفاهیم کتاب منطق تو - خداوند، سیمرغ، سالار شهیدان، مولود کعبه، کاشف آمریکا و دیو کلی هستند. مفاهیم امت اسلام، امسال، رخس، این لباس‌ها و کوه دماوند جزئی هستند.
- ۱۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی گیاه و بی‌مه‌ره و هم‌چنین واجب و مستحب، تباین است. رابطه‌ی موجودی مادی و جاندار، عموم و خصوص مطلق است.
- ۱۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آن دانش‌آموز، کوه دماوند، تهران، الله، کعبه، این درخت جزئی هستند.
- یک گل، مفهوم کلی، مفهوم جزئی، دیو، صندلی، مه‌رماه کلی هستند.
- ۱۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در هنگام طبقه‌بندی مفاهیم ابتدا از مفهومی عام آغاز می‌کنیم و به مفهومی خاص می‌رسیم.
- ۱۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نسبت میان بستنی و شکلاتی، عموم و خصوص من وجه است.
- بررسی گزینه‌ها:
- (۱) نسبت میان لباس عروس و پوشیدنی، عموم و خصوص مطلق است.
 - (۲) نسبت میان نوشیدنی و آب لیمو، عموم و خصوص مطلق است.
 - (۳) نسبت میان انسان و ناطق، تساوی است. نسبت میان انسان و خداوند، تباین است.
 - (۴) نسبت میان لباس و سبز (هم‌چنین صورتی و سیاه) عموم و خصوص من وجه است.
- ۱۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
- تعریف اول: تعریف یک چیز به متضاد آن تعریف دوری است.
- تعریف دوم: دارای استعاره است و بنابراین مبهم می‌باشد و شرط واضح بودن را دارا نیست.

- ۱۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
مورد الف: این گزینه کلمه مخفف AFC را تشریح کرده و به نحوی تشکیل آن را توضیح داده است پس یک تعریف لغوی محسوب می‌شود.
مورد ب: این تعریف یک تعریف مفهومی است.
مورد پ: این تعریف به ذکر مصادیقی از مفهوم اقیانوس پرداخته و بنابراین تعریف مصداقی است.
مورد ج: اگر ما نماد یا تصویری از یک مفهوم ارائه دهیم، به تعریف مصداقی پرداخته‌ایم. در اینجا نماد علمی «سدیم» ذکر شده و در نتیجه تعریف مصداقی است.
مورد د: این تعریف نیز تعریفی مفهومی است.
از آنجایی که تعاریف ب و د هر دو مفهومی هستند، پس گزینه ۳ جواب درست تست خواهد بود.
- ۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تعریف ناشنوا دوری است، زیرا با خودش تعریف شده است. تعریف امتداد واضح و روشن نیست، زیرا از لفظ مبهم استفاده شده است. تعریف کبوتر مانع نیست، زیرا به‌جز کبوتر، حیوانات دیگری هم پرنده و تخم‌گذار هستند، مانند گنجشک، بلبل، عقاب و ... درس چهارم ص ۳۵
- ۲۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تعریف و مفهوم مجهول باید با هم رابطه تساوی داشته باشند، یعنی تعریف نه بیشتر از افراد مفهوم مجهول را دربر بگیرد و نه کمتر. در این صورت، تعریف جامع و مانع خواهد بود. اگر تعریف تنها جامع نباشد و یا مانع نباشد، رابطه میان مفهوم مجهول و تعریف، عموم و خصوص مطلق است؛ مانند تعریف مربع به شکل چهارضلعی که مانع نیست و یا تعریف مثلث به شکل دارای سه ضلع مساوی که جامع نیست. ولی اگر رابطه آن‌ها عموم و خصوص منوجه باشد، تعریف نه جامع است و نه مانع؛ مانند تعریف پرنده به موجودی که پرواز می‌کند.
- ۲۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در کتاب مثالی مطرح شده که جیوه را به «فلزی که در دمای طبیعی مایع است» تعریف کرده است و این تعریف را تعریفی درست محسوب کرده است. در این تعریف مفهوم خاص عبارت است از «چیزی که در دمای طبیعی مایع است» که با مفهوم مجهول نسبت عموم و خصوص مطلق دارد و لزوماً اختصاص به جیوه ندارد. اما با آمدن به همراه فلز یک تعریف جامع و مانع می‌سازد.
- ۲۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
در صورتی که مصادیق مفهوم اخص از تعریف ارائه‌شده باشد، تعریف ما مانع نیست و بی‌ربط هم نمی‌باشد، بلکه دست کم مصادیق مفهوم را پوشش می‌دهد. بنابراین نسبت تساوی یا تباین ندارند. در صورتی که بین آن‌ها نسبت عموم و خصوص مطلق (با عام بودن تعریف) برقرار باشد، تعریف ما جامع است.
- ۲۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تعریف باید مانع ورود افراد غیرمرتبط در تعریف باشد و باید تمامی مصادیق مفهوم مجهول را نیز دربرگیرد، یعنی جامع باشد، یعنی رابطه تعریف و آنچه تعریف می‌شود، از نظر مصادیق باید رابطه تساوی باشد.
- ۲۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. داشتن تعریف درستی از یک مفهوم، ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم را از بین می‌برد. در هر علمی، اصطلاحاتی وجود دارد که مختص به آن علم است (اصطلاحات تخصصی) و باید به درستی تعریف شوند. دانستن نحوه تعریف صحیح و انواع تعاریف حائز اهمیت است، زیرا از خطای ذهنی ممانعت به عمل می‌آورد. مجموعه تصورات معلوم که منجر به کشف تصویری مجهول می‌شود، «تعریف» نامیده می‌شود.
- ۲۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر کسی پس از خواندن معنای لغوی یک مفهوم باز هم از شما بخواهد که آن مفهوم را بهتر به وی معرفی کنید، راه دیگر این است که عکس آن را یا مصداق واقعی آن را به فرد نشان دهیم که به این نوع تعریف «تعریف از طریق ذکر مصادیق» می‌گویند.